

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2014/60/ES

2014 m. gegužės 15 d.

dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (Nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Tarybos direktyva 93/7/EEB ⁽²⁾ buvo keletą kartų iš esmės keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvomis 96/100/EB ⁽³⁾ ir 2001/38/EB ⁽⁴⁾. Kadangi šią direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;
- (2) vidaus rinką sudaro vidaus sienų nedaloma erdvė, kurioje pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) užtikrintas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas. Pagal SESV 36 straipsnį atitinkamos nuostatos dėl laisvo prekių judėjimo neklaido taikyti prekių importo, eksporto ar tranzito draudimų arba apribojimų, kurie yra pateisinami nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos sumetimais;
- (3) pagal SESV 36 straipsnyje nustatytas sąlygas ir apribojimus valstybės narės išlaiko teisę apibrėžti, kas yra jų nacionalinės vertybės, ir imtis būtinų priemonių joms apsaugoti. Nepaisant to, Sąjungai tenka svarbus vaidmuo skatinant valstybių narių bendradarbiavimą, kad būtų apsaugotas Europos reikšmės kultūros paveldas, kurį sudaro šios nacionalinės vertybės;
- (4) Direktyvoje 93/7/EEB buvo nustatytos priemonės, kuriomis valstybėms narėms sudaroma galimybė užtikrinti, kad į jų teritoriją būtų grąžinti kultūros objektai, pagal SESV 36 straipsnį priskirtini nacionalinėms vertybėms, kurie patenka į tos direktyvos priede nurodytas bendras kultūros objektų kategorijas ir kurie buvo išvežti iš jų teritorijos pažeidžiant nacionalines priemones arba Tarybos reglamentą (EB) Nr. 116/2009 ⁽⁵⁾. Ta direktyva taip pat buvo taikoma kultūros objektams, priskirtiems nacionalinėms vertybėms ir esantiems neatsiejama visuomeninių kolekcijų arba bažnytinių įstaigų inventoriaus dalimi, kurie nebuvo priskirti šioms bendroms kategorijoms;

⁽¹⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2014 m. gegužės 8 d. Tarybos sprendimas.

⁽²⁾ 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyva 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo (OL L 74, 1993 3 27, p. 74).

⁽³⁾ 1997 m. vasario 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/100/EB, iš dalies keičianti Direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo priedą (OL L 60, 1997 3 1, p. 59).

⁽⁴⁾ 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/38/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo (OL L 187, 2001 7 10, p. 43).

⁽⁵⁾ 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 116/2009 dėl kultūros vertybių eksporto (OL L 39, 2009 2 10, p. 1).

- (5) Direktyva 93/7/EEB nustatytas valstybių narių administracinis bendradarbiavimas jų nacionalinių vertybių klausimais, glaudžiai siejamas su jų bendradarbiavimu su Interpolu ir kitomis kompetentingomis institucijomis vogtų meno kūrinių srityje ir apimantis visų pirma prarastų, pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų, kurie yra jų nacionalinės vertybės ir visuomeninių kolekcijų dalis, registravimą;
- (6) Direktyvoje 93/7/EEB numatyta procedūra buvo pirmas žingsnis vidaus rinkoje nustatant valstybių narių bendradarbiavimą šioje srityje, siekiant tolesnio atitinkamų nacionalinės teisės aktų tarpusavio pripažinimo;
- (7) Reglamente (EB) Nr. 116/2009 ir Direktyvoje 93/7/EEB nustatyta Sąjungos sistema valstybių narių kultūros objektams apsaugoti;
- (8) Direktyva 93/7/EEB siekia užtikrinti fizinį kultūros objektų grąžinimą valstybei narei, iš kurios teritorijos tie objektai buvo neteisėtai išvežti, neatsižvelgiant į tokiems objektams taikomas nuosavybės teises. Tačiau taikant tą direktyvą paaiškėjo, kad tokių kultūros objektų grąžinimo užtikrinimo priemonės yra ribotos. Iš tos direktyvos taikymo ataskaitų matyti, kad ji taikoma retai, visų pirma dėl to, kad jos taikymo sritis yra ribota, – taip yra dėl tos direktyvos priede nustatytų sąlygų, – dėl to, kad joje nustatytas trumpas terminas, per kurį galima pradėti teismo procesą dėl grąžinimo, ir dėl išlaidų, susijusių su teismo procesu dėl grąžinimo;
- (9) šios direktyvos taikymo sritis turėtų būti išplėsta, kad apimtų visus kultūros objektus, kuriuos valstybė narė pagal nacionalinės teisės aktus arba administracines procedūras priskiria nacionalinėms meno, istorijos ar archeologijos vertybėms, kaip apibrėžta SESV 36 straipsnyje, arba apibrėžia kaip vieną iš tokių vertybių. Todėl ši direktyva turėtų būti taikoma istorinės, paleontologinės, etnografinės, numizmatinės reikšmės arba mokslinės vertės objektams, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra viešųjų ar kitų kolekcijų dalis, ar yra pavieniai objektai, ir neatsižvelgiant į tai, ar jie rasti vykdant įprastus ar neteisėtus kasinėjimus, jeigu jie yra priskirti nacionalinėms vertybėms arba apibrėžiami kaip tokios vertybės. Be to, kultūros objektai, kurie yra priskirti nacionalinėms vertybėms arba apibrėžiami kaip tokios vertybės, neturėtų būti priskiriami tam tikroms kategorijoms arba atitikti su jų amžiumi ir (arba) finansine verte susijusių ribų, kad juos būtų galima grąžinti pagal šią direktyvą;
- (10) nacionalinių vertybių apsaugos nacionalinių priemonių įvairovė pripažįstama SESV 36 straipsnyje. Siekiant skatinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, norą bendradarbiauti ir tarpusavio supratimą, remiantis SESV 36 straipsniu turėtų būti nustatyta termino „nacionalinė vertybė“ aprėptis. Valstybės narės taip pat turėtų sudaryti palankesnes sąlygas grąžinti kultūros objektus valstybėms narėms, iš kurių teritorijos tie objektai buvo neteisėtai išvežti, neatsižvelgiant į tos valstybės narės įstojimo į Sąjungą dieną, ir turėtų užtikrinti, kad dėl tokių objektų grąžinimo nebūtų patiriama nepagrįstų išlaidų. Valstybės narės turėtų turėti galimybę sugrąžinti kitus kultūros objektus, kurie nėra objektai, priskirti nacionalinėms vertybėms arba apibrėžiami kaip nacionalinės vertybės, jei jos laikosi atitinkamų SESV nuostatų, taip pat kultūros objektus, kurie buvo neteisėtai išvežti iki 1993 m. sausio 1 d.;
- (11) reikia sustiprinti valstybių narių administracinį bendradarbiavimą, kad šią direktyvą būtų galima taikyti veiksmingiau ir vienodžiau. Todėl reikėtų nustatyti reikalavimą, kad centrinės valdžios institucijos veiksmingai bendradarbiautų tarpusavyje ir keistųsi informacija apie neteisėtai išvežtus kultūros objektus naudojamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1024/2012 ⁽¹⁾ numatyta Vidaus rinkos informacinė sistema (toliau – IMI). Siekiant pagerinti šios direktyvos įgyvendinimą, turėtų būti įdiegtas specialiai kultūros vertybėms pritaikytas IMI sistemos modulis. Taip pat pageidautina, kad kitos kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos atitinkamai atvejais naudotųsi ta pačia sistema;
- (12) siekiant užtikrinti asmens duomenų apsaugą, kompetentingų valdžios institucijų administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija turėtų atitikti taisykles, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB ⁽²⁾ ir, jei naudojamosi IMI, Reglamente (ES) Nr. 1024/2012. Direktyvoje 95/46/EB ir Reglamente (EB) Nr. 45/2001 ⁽³⁾ vartojamų terminų apibrėžtys turėtų būti taikomos ir šioje direktyvoje;
- (13) nustatyta, kad terminas patikrinti, ar kitoje valstybėje narėje rastas kultūros objektas yra kultūros objektas, kaip apibrėžta Direktyvoje 93/7/EEB, praktikoje yra per trumpas. Todėl jis turėtų būti pailgintas iki šešių mėnesių. Ilgesnės trukmės terminu turėtų būti sudaryta galimybė valstybėms narėms imtis būtinų priemonių kultūros objektui išsaugoti ir, atitinkamai atvejais, užkirsti kelią bet kokiems veiksams, kuriais siekiama išvengti grąžinimo procedūros;

⁽¹⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2008/49/EB (VRI reglamentas) (OL L 316, 2012 11 14, p. 1).

⁽²⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 74).

⁽³⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

- (14) termino pradėti teismo procesą dėl grąžinimo trukmė taip pat turėtų būti pailginta iki trejų metų nuo tos dienos, kai valstybė narė, iš kurios teritorijos buvo neteisėtai išvežtas kultūros objektas, sužinojo apie kultūros objekto buvimo vietą ir jo valdytojo ar turėtojo tapatybę. Šio termino trukmės pailginimas turėtų sudaryti palankesnes sąlygas grąžinimui ir atgrasyti nuo neteisėto nacionalinių vertybių išvežimo. Aiškumo sumetimais reikėtų nustatyti, kad terminas pradėti teismo procesą būtų pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią valstybės narės, iš kurios teritorijos buvo neteisėtai išvežtas kultūros objektas, centrinė valdžios institucija sužinojo šią informaciją;
- (15) Direktyvoje 93/7/EEB numatyta, kad teismo procesas dėl grąžinimo negali būti pradedamas praėjus daugiau kaip 30 metų nuo objekto neteisėto išvežimo iš valstybės narės teritorijos. Tačiau tais atvejais, kai objektai priklauso visuomeninėms kolekcijoms arba yra bažnytinių įstaigų inventorių dalis valstybės narėse, kuriose pagal nacionalinę teisę jiems taikomos specialios apsaugos priemonės, teismo procesui dėl grąžinimo tam tikromis aplinkybėmis taikomas ilgesnis terminas. Kadangi valstybės narėse pagal nacionalinę teisę specialios apsaugos priemonės gali būti taikomos religinių apeigų įstaigoms, kurios nėra bažnytinės įstaigos, ši direktyva taip pat turėtų būti taikoma ir toms kitoms religinių apeigų įstaigoms;
- (16) savo 2011 m. gruodžio 13–14 d. priimtose išvadose dėl nusikaltimų kultūros vertybėms prevencijos ir kovos su jais Taryba pripažino, jog būtina imtis priemonių, kad būtų padidintas nusikaltimų kultūros objektams prevencijos ir kovos su jais veiksmingumas. Ji rekomendavo Komisijai remti valstybes nares veiksmingos kultūros objektų apsaugos veikloje siekiant atitinkamais atvejais užkirsti kelią neteisėtai prekybai, su ja kovoti ir skatinti taikyti papildomas priemones. Be to, Taryba rekomendavo toms valstybėms narėms apsvarstyti galimybę ratifikuoti 1970 m. lapkričio 17 d. Paryžiuje pasirašytą UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvenciją ir 1995 m. birželio 24 d. Romoje pasirašytą UNIDROIT konvenciją dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų;
- (17) pageidautina užtikrinti, kad visi rinkos dalyviai būtų pakankamai rūpestingi ir apdairūs su kultūros objektais susijusiose sandoriuose. Neteisėtos kilmės kultūros objekto įsigijimo pasekmės bus iš tiesų atgrasomos tik tuo atveju, jei kompensacijos išmokėjimas bus susietas su valdytojo pareiga įrodyti pakankamą rūpestingumą ir apdairumą. Todėl tam, kad būtų pasiekti Sąjungos tikslai neteisėtos prekybos kultūros objektais prevencijos ir kovos su šia prekyba srityje, šioje direktyvoje turėtų būti nustatyta, kad valdytojas, norėdamas gauti kompensaciją, turi įrodyti, jog įsigydamas objektą jis buvo pakankamai rūpestingas ir apdairus;
- (18) taip pat būtų naudinga, kad visi asmenys, visų pirma rinkos dalyviai, galėtų lengvai susipažinti su vieša informacija apie kultūros objektus, kuriuos valstybės narės priskyrė nacionalinėms vertybėms arba apibrėžė kaip nacionalines vertybes. Valstybės narės turėtų stengtis sudaryti palankesnes sąlygas susipažinti su šia vieša informacija;
- (19) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vienodai aiškinti sąvoką „pakankamas rūpestingumas ir apdairumas“, šioje direktyvoje turėtų būti pateiktas nebaigtinis kriterijų, į kuriuos turi būti atsižvelgiama nustatant, ar įsigydamas kultūros objektą valdytojas buvo pakankamai rūpestingas ir apdairus, sąrašas;
- (20) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. sudaryti galimybę grąžinti kultūros objektus, priskirtus nacionalinėms vertybėms arba apibrėžtus kaip nacionalinės vertybės, kurie buvo neteisėtai išvežti iš valstybių narių teritorijos, vertybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (21) kadangi, panaikinus Direktyvos 93/7/EEB priedą, pagal Reglamentą (EB) Nr. 116/2009 įsteigto komiteto funkcijos neteko aktualumo, atitinkamai tikslinga išbraukti nuorodas į tą komitetą. Tačiau siekiant išlaikyti platformą, kurioje valstybės narės keistųsi šios direktyvos įgyvendinimo patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais, Komisija turėtų sudaryti ekspertų grupę, kurią sudarytų valstybių narių centrinių valdžios institucijų, atsakingų už šios direktyvos įgyvendinimą, ekspertai, ir kuri turėtų dalyvauti, *inter alia*, IMI sistemos modulį pritaikant kultūros objektams;
- (22) kadangi Reglamento (ES) Nr. 1024/2012 priede pateiktas Sąjungos aktų nuostatų dėl administracinio bendradarbiavimo, įgyvendinamų naudojantis IMI, sąrašas, tas priedas turėtų būti iš dalies pakeistas, kad į jį būtų įtraukta ši direktyva;
- (23) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnių direktyvų nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal anksčiau priimtas direktyvas;
- (24) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų, nurodytų I priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Ši direktyva taikoma 2 straipsnio 1 punkte nurodytų kultūros objektų, valstybės narės priskirtų nacionalinėms vertybėms arba apibrėžtų kaip nacionalinės vertybės, kurie buvo neteisėtai išvežti iš tos valstybės narės teritorijos, grąžinimui.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. kultūros objektas – objektas, kurį valstybė narė iki neteisėto jo išvežimo iš tos valstybės narės teritorijos arba po jo pagal nacionalinės teisės aktus arba administracines procedūras priskiria nacionalinėms meno, istorijos ar archeologijos vertybėms, kaip apibrėžta SESV 36 straipsnyje, arba apibrėžia kaip vieną iš tokių vertybių;
2. neteisėtai išvežta (-as) iš valstybės narės teritorijos:
 - a) išvežta (-as) iš valstybės narės teritorijos pažeidžiant jos nacionalinių vertybių apsaugos taisyklės arba Reglamentą (EB) Nr. 116/2009 arba
 - b) negrąžinta (-as) pasibaigus teisėto laikino išvežimo laikotarpiui arba pažeidus kitą tokį laikiną išvežimą reglamentuojančią sąlygą;
3. prašančioji valstybė narė – valstybė narė, iš kurios teritorijos kultūros objektas buvo neteisėtai išvežtas;
4. valstybė narė, į kurią kreipiamasi – valstybė narė, kurios teritorijoje yra neteisėtai iš kitos valstybės narės teritorijos išvežtas kultūros objektas;
5. grąžinimas – fizinis kultūros objekto grąžinimas į prašančiosios valstybės narės teritoriją;
6. valdytojas – asmuo, fiziškai turintis kultūros objektą kaip savą;
7. turėtojas – asmuo, fiziškai turintis tretiesiems asmenims priklausančią kultūros objektą;
8. visuomeninės kolekcijos – kolekcijos, pagal tos valstybės narės teisės aktus apibrėžiamos kaip visuomeninės, kurios nuosavybės teise priklauso tai valstybei narei, tos valstybės narės vietos ar regioninei valdžios institucijai arba tos valstybės narės teritorijoje esančiai institucijai, jeigu tokia institucija nuosavybės teise priklauso tos valstybės narės arba vietos ar regioninės valdžios institucijai arba yra didžiąja dalimi jų finansuojama.

3 straipsnis

Kultūros objektai, kurie buvo neteisėtai išvežti iš valstybės narės teritorijos, yra grąžinami šioje direktyvoje numatyta tvarka ir aplinkybėmis.

4 straipsnis

Kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar kelias centrines valdžios institucijas, kad jos atliktų šioje direktyvoje numatytas funkcijas.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie visas jų pagal šį straipsnį paskirtas centrines valdžios institucijas.

Komisija tų centrinių valdžios institucijų sąrašą ir visus su jomis susijusius pakeitimus skelbia *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

5 straipsnis

Valstybių narių centrinės valdžios institucijos bendradarbiauja ir skatina konsultacijas tarp valstybių narių kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų. Pastarosios institucijos visų pirma:

1. prašančiosios valstybės narės prašymu ieško neteisėtai iš jos teritorijos išvežto nurodyto kultūros objekto, identifikuo-damos jo valdytoją ir (arba) turėtoją. Prašyme turi būti pateikta visa informacija, reikalinga siekiant sudaryti palan-kesnes sąlygas vykdyti paiešką, visų pirma faktinė arba numanoma objekto buvimo vieta;
2. tais atvejais, kai jų teritorijoje rastas kultūros objektas ir jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad jis buvo neteisėtai išvežtas iš kitos valstybės narės teritorijos, apie tai praneša suinteresuotoms valstybėms narėms;

3. sudaro galimybę prašančiosios valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms patikrinti, ar atitinkamas objektas yra kultūros objektas, su sąlyga, kad šis patikrinimas atliekamas per šešis mėnesius nuo 2 punkte nurodyto pranešimo dienos. Per nurodytą laiką neatlikus šio patikrinimo, 4 ir 5 punktai nebetaikomi;
4. bendradarbiaudamos su suinteresuota valstybe nare, imasi visų būtinių priemonių fiziniam kultūros objekto išsaugojimui užtikrinti;
5. imasi būtinų laikinųjų priemonių, kad užkirstų kelią bet kokiam veiksmui, kuriuo siekiama išvengti grąžinimo procedūros;
6. veikia kaip valdytojo ir (arba) turėtojo bei prašančiosios valstybės narės tarpininkės grąžinimo klausimais. Tuo tikslu, nedarant poveikio 6 straipsniui, valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingos valdžios institucijos visų pirma gali sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti arbitražo procedūrą pagal valstybės narės, į kurią kreipiamasi, nacionalinės teisės aktus, jeigu prašančioji valstybė narė ir valdytojas arba turėtojas duoda savo oficialų sutikimą.

Siekdamos bendradarbiauti ir konsultuotis tarpusavyje, valstybių narių centrinės valdžios institucijos naudoja Reglamentu (ES) Nr. 1024/2012 nustatytu specialiai kultūros vertybėms pritaikytu Vidaus rinkos informacinės sistemos (toliau – IMI) moduliui. Jos taip pat gali naudotis IMI su konkrečiais atvejais susijusiai informacijai apie galimai pavogtus arba neteisėtai iš jų teritorijos išvežtus kultūros objektus skelbti. Valstybės narės nusprendžia dėl kitų kompetentingų valdžios institucijų naudojimosi IMI šios direktyvos tikslais.

6 straipsnis

Prašančioji valstybė narė valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingame teisme gali pradėti teismo procesą prieš valdytoją arba jei jo nėra – turėtoją, kad būtų užtikrintas iš jos teritorijos neteisėtai išvežto kultūros objekto grąžinimas.

Teismo procesas gali būti pradėtas tik tais atvejais, kai prie dokumento, kuriuo pradedamas teismo procesas, yra pridėti:

- a) dokumentas, kuriame aprašomas objektas, dėl kurio pateiktas prašymas, ir kuriame konstatuojama, kad tai yra kultūros objektas;
- b) prašančiosios valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos pareiškimas, kad šis kultūros objektas buvo neteisėtai išvežtas iš jos teritorijos.

7 straipsnis

Prašančiosios valstybės narės kompetentinga centrinė valdžios institucija nedelsdama informuoja valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingą centrinę valdžios instituciją apie tai, kad buvo padėtas teismo procesas siekiant užtikrinti atitinkamo objekto grąžinimą.

Valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentinga centrinė valdžios institucija nedelsdama apie tai informuoja kitų valstybių narių centrines valdžios institucijas.

Informacija keičiamasi naudojantis IMI, laikantis taikytinų teisės nuostatų dėl asmens duomenų ir privatumo apsaugos, nedarant poveikio kompetentingų centrinių valdžios institucijų galimybei naudotis ne tik IMI, bet ir kitomis susižinojimo priemonėmis.

8 straipsnis

1. Valstybės narės savo teisės aktuose numato, kad teismo procesas dėl grąžinimo pagal šią direktyvą negali būti pradėtas praėjus daugiau kaip trejiems metams nuo tos dienos, kai prašančiosios valstybės narės kompetentinga centrinė valdžios institucija sužinojo kultūros objekto buvimo vietą ir jo valdytojo arba turėtojo tapatybę.

Bet kokių atveju toks teismo procesas negali būti pradėtas praėjus daugiau kaip 30 metų nuo objekto neteisėto išvežimo iš prašančiosios valstybės narės teritorijos.

Tačiau objektų, kurie yra 2 straipsnio 8 punkte apibrėžtų visuomeninių kolekcijų dalis, ir objektų, kurie priklauso bažnytinų ar kitų religinių apeigų įstaigų inventoriams, atveju valstybėse narėse, kuriose jiems pagal nacionalinę teisę taikomos specialios apsaugos priemonės, teismo procesui dėl grąžinimo pradėti taikomas 75 metų terminas, išskyrus valstybes nares, kuriose tokiam teismo procesui netaikomas joks terminas, arba atvejus, kai valstybių narių dvišaliuose susitarimuose numatytas terminas yra ilgesnis kaip 75 metai.

2. Teismo procesas dėl grąžinimo negali būti pradėtas, jei tuo momentu, kai jis turi būti pradėtas, kultūros objekto išvežimas iš prašančiosios valstybės narės teritorijos nebėra neteisėtas.

9 straipsnis

Išskyrus atvejus, kai 8 ir 14 straipsniuose numatyta kitaip, kompetentingas teismas nurodo grąžinti atitinkamą kultūros objektą, jeigu nustatoma, kad tai yra kultūros objektas, kaip apibrėžta 2 straipsnio 1 punkte, ir kad jis buvo neteisėtai išvežtas iš valstybės narės teritorijos.

10 straipsnis

Tais atvejais, kai valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingas teismas nurodo grąžinti objektą, jis valdytojui priteisia tokią kompensaciją, kuri, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, yra teisinga, jeigu šis valdytojas įrodo, kad išgydamas objektą jis buvo pakankamai rūpestingas ir apdairus.

Nustatant, ar valdytojas buvo pakankamai rūpestingas ir apdairus, atsižvelgiama į visas objekto įsigijimo aplinkybes, visų pirma į objekto kilmės dokumentus, leidimus išvežti, kurių reikia pagal prašančiosios valstybės narės teisės aktus, susijusių asmenų reputaciją, sumokėtą kainą, tai, ar valdytojas ieškojo informacijos kuriame nors prieinamame pavogtų kultūros objektų registre, ir visą kitą svarbią informaciją, kurią jis būtų galėjęs pagrįstai gauti, arba į tai, ar jis ėmėsi bet kokių kitų veiksmų, kurių tokiomis aplinkybėmis būtų ėmęsis protingas asmuo.

Dovanojimo arba paveldėjimo atveju valdytojo padėtis nėra palankesnė nei asmens, iš kurio jis tą objektą tuo būdu įsigijo.

Prašančioji valstybė narė sumoka tą kompensaciją grąžinus objektą.

11 straipsnis

Sprendimo, kuriuo nurodoma grąžinti kultūros objektą, vykdymo išlaidas padengia prašančioji valstybė narė. Ta pati tvarka taikoma išlaidoms, patirtoms taikant 5 straipsnio 4 punkte nurodytas priemones.

12 straipsnis

Atitinkamai 10 ir 11 straipsniuose nurodyta teisinga kompensacija sumokama ir išlaidos padengiamos nedarant poveikio prašančiosios valstybės narės teisei imtis veiksmų, kad šios sumos būtų susigrąžintos iš asmenų, atsakingų už neteisėtą kultūros objekto išvežimą iš jos teritorijos.

13 straipsnis

Grąžinus kultūros objektą, nuosavybės teisę į jį reglamentuoja prašančiosios valstybės narės teisė.

14 straipsnis

Ši direktyva taikoma tik tiems kultūros objektams, kurie buvo neteisėtai išvežti iš valstybės narės teritorijos 1993 m. sausio 1 d. arba po šios dienos.

15 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė gali taikyti šioje direktyvoje numatytas priemones objektams, kurie nėra 2 straipsnio 1 punkte apibrėžti objektai, grąžinti.
2. Kiekviena valstybė narė gali šioje direktyvoje numatytas priemones taikyti ir prašymams grąžinti kultūros objektus, kurie iš kitų valstybių narių teritorijos buvo neteisėtai išvežti iki 1993 m. sausio 1 d.

16 straipsnis

Ši direktyva nedaro poveikio teismo procesui civilinėje arba baudžiamojoje byloje, kurį pagal valstybių narių nacionalinės teisės aktus gali pradėti prašančioji valstybė narė ir (arba) pavogto kultūros objekto savininkas.

17 straipsnis

1. Ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 18 d., o po to kas penkerius metus valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą dėl šios direktyvos taikymo.
2. Kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą, kurioje apžvelgiamas šios direktyvos taikymas ir veiksmingumas. Kartu su šia ataskaita prireikūs pateikiami atitinkami pasiūlymai.

18 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 1024/2012 priedas papildomas šiuo punktu:

- „8. 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/60/ES dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (*), 5 ir 7 straipsniai.

(*) OL L 159, 2014 5 28, p. 1“.

19 straipsnis

1. Ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 18 d. valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi šios direktyvos 2 straipsnio 1 punkto, 5 straipsnio pirmos pastraipos 3 punkto, 5 straipsnio antros pastraipos, 7 straipsnio trečios pastraipos, 8 straipsnio 1 dalies, 10 straipsnio ir 17 straipsnio 1 dalies.

Jos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti pareiškimą, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvas, kurios panaikinamos šia direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Tokios nuorodos darymo tvarką ir to pareiškimo redakciją nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

20 straipsnis

Direktyva 93/7/EEB su pakeitimais, padarytais direktyvomis, nurodytomis I priedo A dalyje, panaikinama nuo 2015 m. gruodžio 19 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su I priedo B dalyje nurodytais direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

21 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2 straipsnio 2–8 punktai, 3 ir 4 straipsniai, 5 straipsnio pirmos pastraipos 1, 2 ir 4–6 punktai, 6 straipsnis, 7 straipsnio pirma ir antra pastraipos, 8 straipsnio 2 dalis, 9 straipsnis, 10 straipsnio trečia ir ketvirta pastraipos bei 11–16 straipsniai taikomi nuo 2015 m. gruodžio 19 d.

22 straipsnis

Direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2014 m. gegužės 15 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
D. KOURKOULAS

I PRIEDAS

A DALIS

**Panaikinama direktyva ir jos vėlesnių dalinių pakeitimų sąrašas
(nurodyti 20 straipsnyje)**

Tarybos direktyva 93/7/EEB	(OL L 74, 1993 3 27, p. 74.
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/100/EB	(OL L 60, 1997 3 1, p. 59.
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/38/EB	(OL L 187, 2001 7 10, p. 43.

B DALIS

**Perkėlimo į nacionalinę teisę terminų sąrašas
(nurodytas 20 straipsnyje)**

Direktyva	Perkėlimo terminas
93/7/EEB	1993 12 15 (1994 3 15 Belgijai, Vokietijai ir Nyderlandams)
96/100/EB	1997 9 1
2001/38/EB	2001 12 31

II PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 93/7/EEB	Ši direktyva
—	1 straipsnis
1 straipsnio 1 punkto pirma įtrauka	2 straipsnio 1 punktas
1 straipsnio 1 punkto antra įtrauka, įžanginė dalis	—
1 straipsnio 1 punkto antros įtraukos pirmos dalies pirmas sakiny	—
1 straipsnio 1 punkto antros įtraukos pirmos dalies antras sakiny	2 straipsnio 8 punktas
1 straipsnio 1 punkto antros įtraukos antra dalis	—
1 straipsnio 2 punkto pirma įtrauka	2 straipsnio 2 dalies a punktas
1 straipsnio 2 punkto antra įtrauka	2 straipsnio 2 dalies b punktas
1 straipsnio 3–7 punktai	2 straipsnio 3–7 dalys
2 straipsnis	3 straipsnis
3 straipsnis	4 straipsnis
4 straipsnio įžanginė dalis	5 straipsnio pirmos pastraipos įžanginė dalis
4 straipsnio 1 ir 2 punktai	5 straipsnio pirmos pastraipos 1 ir 2 punktai
4 straipsnio 3 punktas	5 straipsnio pirmos pastraipos 3 punktas
4 straipsnio 4–6 punktai	5 straipsnio pirmos pastraipos 4–6 punktai
—	5 straipsnio antra pastraipa
5 straipsnio pirma pastraipa	6 straipsnio pirma pastraipa
5 straipsnio antros pastraipos pirma įtrauka	6 straipsnio antros pastraipos a punktas
5 straipsnio antros pastraipos antra įtrauka	6 straipsnio antros pastraipos b punktas
6 straipsnio pirma pastraipa	7 straipsnio pirma pastraipa
6 straipsnio antra pastraipa	7 straipsnio antra pastraipa
—	7 straipsnio trečia pastraipa
7 straipsnio 1 ir 2 dalys	8 straipsnio 1 ir 2 dalys
8 straipsnis	9 straipsnis
9 straipsnio pirma pastraipa	10 straipsnio pirma pastraipa
9 straipsnio antra pastraipa	—
—	10 straipsnio antra pastraipa
9 straipsnio trečia ir ketvirta pastraipos	10 straipsnio trečia ir ketvirta pastraipos
10–15 straipsniai	11–16 straipsniai
16 straipsnio 1 ir 2 dalys	17 straipsnio 1 ir 2 dalys
16 straipsnio 3 pastraipa	—
16 straipsnio 4 pastraipa	—
17 straipsnis	—
—	18 straipsnis
18 straipsnis	19 straipsnis
—	20 straipsnis
—	21 straipsnis

Direktyva 93/7/EEB	Ši direktyva
19 straipsnis	22 straipsnis
Priedas	—
—	I priedas
—	II priedas